

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาคำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาคำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ระยะที่ 1 พบว่า

1. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 4.46$) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.43$) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.34$)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 4.57$) และอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.48$)

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.37$) และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.37$)

ครู มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.41$) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 4.41$) และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.34$)

เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 4.55$) และอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.44$) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.37$) และด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.36$)

โรงเรียนขนาดกลาง มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.46$) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 4.38$) และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.34$)

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 4.41$) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$) และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26$)

2. เปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ

ดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นในด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสาม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้าน การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสาม สรุปในแต่ ละด้าน ดังนี้

แนวทางในการพัฒนาด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ควรประชุมครูและบุคลากรทั้งหมดเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์มาตรฐาน การศึกษา และกำหนดมาตรฐานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของ โรงเรียน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ เปิดโอกาสให้ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามี ส่วนร่วมอย่างจริงจัง สถานศึกษาควรยึดมาตรฐานการศึกษาระดับชาติเป็นหลัก แล้ว ดำเนินงานตามมาตรฐาน โดยเน้นการมีส่วนร่วม ตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับ มาตรฐานต้นสังกัด หรือ สมศ. ปรับเปลี่ยนมาตรฐาน ให้มีระดับความเข้มข้นมากขึ้น กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละมาตรฐาน สถานศึกษาควร จัดทำแนวทางในการวางแผนงาน โครงการ ดำเนินการตามมาตรฐาน เพื่อพัฒนาการ ประกันคุณภาพภายในเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก

แนวทางในการพัฒนาด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ประกอบด้วย
 ควรกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้กับรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าสายชั้น
 และคุณครู บุคลากรในโรงเรียนควร เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ จัดทำ
 ระบบข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้อง ทันสมัย สะดวกต่อการนำไปใช้ในการบริหารจัดการ
 สถานศึกษาควรมีแนวทางในการจัดระบบบริหารที่ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบงานในด้านนี้
 จัดระบบบริหารและสารสนเทศให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ สถานศึกษา
 จัดระบบบริหารและสารสนเทศที่ชัดเจน แบ่งผู้รับผิดชอบงานไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน จัดทำ
 ฐานข้อมูลมาตรฐานอย่างเป็นระบบ กำหนดความรับผิดชอบ และกำหนดกรอบเวลาในการ
 ประเมินมาตรฐาน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ โครงการ และคณะทำงาน

แนวทางในการพัฒนาด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพ
 การศึกษา ประกอบด้วย ควรประชุมคณะครู บุคลากรเพื่อระดมความคิดเห็น และจัดทำ
 แผนพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการของโรงเรียน กำหนด
 แนวทางในการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา
 โดยเฉพาะอัตลักษณ์ของสถานศึกษา อย่างเด่นชัด จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้น
 คุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย นำผล
 การประเมินในปีการศึกษาที่ผ่านมา จัดทำระบบ PDCA ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของการ
 จัดทำแผน ในปีที่ผ่านมา ศึกษาองค์ประกอบของแผนพัฒนา ที่มีมาตรฐานว่าประกอบด้วย
 อะไรบ้าง ประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อกำหนดองค์ประกอบของแผน จัดทำโครงการ
 ประกอบแผน เพื่อขออนุมัติการใช้แผน ประมวลโครงการ ที่สอดคล้องกับ เป้าหมาย
 ภารกิจ กลยุทธ์ จัดเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำแผนตามองค์ประกอบ ประชุมชี้แจงคณะครู
 คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการศึกษา โดยการได้รับความร่วมมือ
 จากทุกฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนา

แนวทางในการพัฒนาด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา
 ประกอบด้วย ควรมอบหมายคณะครู รับผิดชอบ โครงการกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนา
 มีการนิเทศติดตาม กำกับ ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ดำเนินงานตามแผนพัฒนาของ
 สถานศึกษา มอบหมายคณะครู รับผิดชอบ โครงการกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนา ควรมี
 การนิเทศติดตาม กำกับ ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินงานตามแผนที่วางไว้โดยให้
 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ประกาศใช้แผน กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผน

กำหนดระยะเวลาการรายงานผลการดำเนินงาน โครงการตามแผน และมีการนิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินการตามโครงการเป็นระยะ

แนวทางในการพัฒนาด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย ควรนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศ ติดตามตรวจสอบและประเมินผลมา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค เพื่อการวางแผนพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ทำการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาตามหลักการ PDCA ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตาม โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ แก่ไขและ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ กำหนดมาตรการในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ กำหนดรูปแบบการประเมิน ตรวจสอบ มอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบการตรวจสอบ ดำเนินการตรวจสอบ ทบทวน รายงานผลการตรวจสอบ ทบทวน รายงานผลตาม โครงการ เสนอแนวคิด ปัญหาจากการ ดำเนินการ เพื่อหาแนวทางแก้ไข

แนวทางในการพัฒนาด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย ควรนำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาทั้ง ระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพ การศึกษา ประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานครอบคลุมตามที่กำหนดไว้ ประเมิน คุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ กำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน เพื่อให้ง่ายต่อการ ประเมิน กำหนดรูปแบบการประเมินรายงานผลการประเมินคุณภาพ ให้สอดคล้อง กับเกณฑ์

แนวทางในการพัฒนาด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ประกอบด้วย ควรกำหนดแนวทางในการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ต่อหน่วยงานต้นสังกัด มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบ โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังเคราะห์รายรวม จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เสนอหน่วยงานต้นสังกัดและ รายงานให้ผู้ปกครองและสาธารณชนทราบ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การจัดทำรายงาน คุณภาพการศึกษาประจำปี เสนอหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนทราบอย่างทั่วถึง รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดเป็น ประจำทุกปี กำหนดรูปแบบและวิธีการรายงานให้ชัดเจน ง่าย ครอบคลุมมาตรฐานที่กำหนด กำหนดระยะเวลาการรายงาน และกำหนดผู้รับผิดชอบในการรายงาน

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย ควรใช้วงจรคุณภาพในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการวางแผน ดำเนินการ สะท้อนผล และปรับปรุงพัฒนาแก้ไขอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยเน้นในอัตลักษณ์ของสถานศึกษา วางแผนพัฒนาคุณภาพอย่างจริงจัง โดยการระดมความคิดและสร้างความตระหนักให้ทุกฝ่ายได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมปฏิบัติอย่างแท้จริงเป็นประจำทุกปี สถานศึกษาควรจัดทำอย่างเป็นระบบ มีข้อมูลสารสนเทศอย่างสมบูรณ์ครบถ้วน ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง นำผลของการพัฒนารายปี มาเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อประกอบการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีถัดไป ปรับลดกิจกรรมโครงการที่ไม่เกิดความคุ้มค่า เพิ่ม โครงการที่มีเป้าหมาย และรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ชัดเจนลงในแผน ให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของแผนพัฒนาว่าเป็นเข็มทิศการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ทุกคนจะต้องเข้มงวด ในความรับผิดชอบดำเนินการ ตลอดจนการประเมินผล และนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพแผน ในทุกปีการศึกษา

อภิปรายผล

จากการศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ซึ่ง สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก(พ.ศ. 2544-2548) และประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง(พ.ศ. 2549-2553) เสร็จสิ้นไปแล้ว การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามจะอยู่ระหว่างปีพ.ศ. 2554-2558 ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินภายนอกสามตามประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคอยกำกับติดตามการดำเนินงาน จึงทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทองพุด คำเรืองศรี (2553 : 132-133) ซึ่งพบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อจำแนกตามสถานภาพและตามขนาดของโรงเรียน ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณิต ยลวงศ์ (2552 : 147-150) ซึ่งพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อจำแนกตามสถานภาพและตามขนาดของโรงเรียน ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิสมัย พันโยศรี (2553 : 144-146) ซึ่งพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม พบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม

มหาสารคามเขต 2 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นในด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ เพราะการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพภายในต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายด้วยการทำงานเป็นทีม ภายใต้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงานภายในโรงเรียน ทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับกับผลการวิจัยของ ทองพูล คำเรืองศรี (2553 : 132-133) ซึ่งพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอกของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีปัจจัยที่สนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน ทั้งด้านงานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณ งานบริหารทั่วไป และงานด้านวิชาการ รวมทั้งงบประมาณที่ได้รับจัดสรรที่ต่างกันตามขนาดของโรงเรียน อีกทั้งปัจจัยภายนอกด้านสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน ผู้ปกครอง การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นคร ผ่านแสนเสาร์ (2550 : 169-176) พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูสายผู้สอนที่มีต่อสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม พบว่า ผู้บริหาร และครูสายผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับกับผลการวิจัยของ ทองพลู คำเรืองศรี (2553 : 132-133) ซึ่งพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษา ควรพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามทั้ง 8 ขั้นตอน โดยส่งเสริมด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงลำดับตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ให้มีการปฏิบัติที่ต่อเนื่องและยั่งยืน โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ส่วนด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการพัฒนาบุคลากรด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อบรม และศึกษาดูงาน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ชัดเจน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 สถานศึกษาควรจัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ในแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้ง 8 ขั้นตอน โดยเฉพาะด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับ คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ และทักษะการทำงานเป็นทีมในการปฏิบัติงานที่เข้มแข็งและยั่งยืน พร้อมรับการประเมินภายนอกต่อไป

1.3 สถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ควรมีแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสามในด้าน ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบ จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคซึ่งกันและกัน ในด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาในส่วนที่บกพร่อง และส่งเสริมอัตลักษณ์ของสถานศึกษาที่เป็นจุดเด่นให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 เพื่อเปรียบเทียบสภาพความเป็นจริง เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

2.2 ควรศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามในสถานศึกษาที่ไม่ผ่านการประเมินภายนอกกรอบสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามต่อไป